

טיוטא

שם הנוהל: טיפול בזיהום מי הים לאורך חופי תל אביב יפו
מס' הנוהל: 658
תוקף הנוהל 20.11.07
מבטל נוהל מס' 658 מתאריך 5.7.06

1. כללי

זיהום הים לאורך חופי תל-אביב-יפו הוא מפגע מבחינת הבריאות והתברואה. זיהום הים יכול לנבוע ממקורות שונים:

- משפכים בשל פגיעה או תקלה במתקנים ובקווי ביוב המתנקזים למובילי תיעול (ניקוז)
- מגלישה של ביוב מתחנות איגוד ערים דן לביוב: רדינג או בסה
- משמן ומדלק בשל פגיעה או תקלה של צינורות תת-ימיים של מכליות נפט או של מכלי דלק
- עקב סערה וים גלי הגורמים ערבול וגריפה של מזהמים.

נוהל זה מפרט את הפעולות הנדרשות להסדרת תהליך הדיווח על זיהום בים ולהסדרת תהליך הטיפול בזיהום.

2. מטרות

מטרות הנוהל הן אלה:

- 2.1 להגדיר תהליך דיווח מהיר וטיפול יעיל בעת זיהום מי ים.
- 2.2 להגדיר את הגופים האחראים לטיפול בזיהום.

3. הגדרות

- 3.1 זיהום מי ים - החדרה של חומר או אנרגיה לסביבה הימית הגורמת תוצאות מזיקות- החדרה ישירה או עקיפה. גורמי הזיהום של הים החמורים ביותר הם אלה: זיהום מדלק ומשמן הדולפים מכלי שיט, השלכת פסולת מכלי שיט, הזרמת שפכים עירוניים ותעשייתיים מן היבשה המכילים חומרים רעילים ופסולת מסוגים שונים.
- 3.2 דגימת מי ים חריגה - דגימת מי ים שתוצאות בדיקתה מראות על חריגה מהתקנים שמפרסם משרד הבריאות ומעידה על זיהום מי הים.

4. סמכויות ואחריות

- 4.1. סמנכ"ל העירייה לתפעול - אחראי אחריות כוללת על היערכות העירייה - לפי המפורט בנוהל, עת התגלה זיהום במי הים בתחום העיר תל-אביב-יפו.
- 4.2. מנהל אגף המים, הביוב והתיעול - אחראי לאתר תקלות בצנרת הביוב והתיעול בעיר ולטפל בהן.
- אחראי לוודא שהסתיים טיפול בתקלה שבמתקני איגוד ערים דן לביוב.
- 4.3. מנהל מחלקת החופים - אחראי לפקח על ניקיון חופי הרחצה ומי הים, ומתוך כך אחראי לערוך סיורים יזומים ולדגום דגימות לאיתור זיהום במי הים לאורך החופים.
- אחראי לסגור חופים שמי הים בהם מזוהמים או לפתוח אותם כשטופל הזיהום- **לפי הוראות משרד הפנים**.
- אחראי לנהל את הפעולות הנדרשות לטיפול בזיהום מי הים, כמפורט בנוהל.
- 4.4. הגופים העירוניים - אחראים לפעול לטיפול בזיהום שהתגלה במי הים - כל גוף לפי אחריותו המפורטת בנוהל.
- 4.5. המוקד העירוני - אחראי ליידע את הגופים העירוניים בעת זיהום מי הים על סגירת חופים ולדווח להם על סיום הטיפול בזיהום ופתיחת החופים.
- 4.6. דובר העירייה - אחראי לפרסם הודעות לציבור על סגירה ופתיחה של חופים ולפי הצורך לפרסם הנחיות לסדר ציבורי נדרש.

5. פעילות שוטפת למניעה ולגילוי זיהום בים משפכים

- 5.1. מנהל אגף המים, הביוב והתיעול פועל לפי אחריותו לאיתור תקלות בצנרת הביוב והתיעול בעיר ולטיפול בהן, ובכלל אלה תקלות, שבעטיין עלולים לזרום לים מים מזוהמים.
- 5.2. בכל שבוע בעונת הרחצה יעשה מנהל אגף המים, הביוב והתיעול בדיקה לוודא שמוצאי צנרות הביוב לים סגורים.
- 5.3. מחלקת חופים תדגום דגימות מים מכל נקודות הרחצה לאורך חופי תל-אביב-יפו לבדוק, אם הים מזוהם משפכים, אם לאו. מחלקת חופים תעביר את דגימות המים לבדיקה במעבדה של משרד הבריאות, שמודגרות בה הדגימות למשך 24 שעות כדי לאתר חריגות.
- בעונת הרחצה תיעשה דגימת מים בכל יום שלישי בשבוע לאורך כל רצועת החוף.
  - בעונת החורף תיעשה דגימת מים בכל יום שלישי בשבוע בחופים הפעילים ופעם בחודש לאורך כל רצועת החוף.
- 5.4. איגוד ערים דן לביוב פועל לאיתור תקלות במערכות האיגוד הממוקמות בשטח העיר תל-אביב-יפו מתוקף אחריותו הכוללת למתקניו בתחומי גוש דן. בכלל התקלות – מאותרות תקלות שבעטיין עלולים לזרום לים מים מזוהמים. כמו כן דוגם האיגוד דגימות לאורך חופי הרחצה מהרצליה עד ראשון לציון (33 חופים) לאתר זיהום הים משפכים.
- בעונת הרחצה נעשית הדגימה פעמיים בשבוע: בימי ראשון ורביעי.
  - בעונת החורף נעשית הדגימה בימי ראשון בלבד.
- דגימות המים מועברות לבדיקה במעבדה של משרד הבריאות. איגוד ערים דן לביוב מודיע למוקד העירוני על תוצאות חריגות שהתקבלו ממשרד הבריאות.

6. הודעה על זיהום היס משפכים

הודעה על זיהום מי היס משפכים יכולה להגיע למחלקת חופים באחת או יותר מהדרכים האלה:

- משרד הבריאות העביר למחלקת חופים תוצאה חריגה של דגימת מי ים שדגמה המחלקה ולפי הצורך הוראות באשר לאופן הטיפול בזיהום.
- (אם יש צורך לסגור חוף עקב זיהום היס מעביר משרד הבריאות את ההודעה גם למשרד הפנים).
- המוקד העירוני העביר למחלקת חופים הודעה שקיבל מאיגוד ערים דן לביוב על תוצאת דגימת מי ים חריגה שדגם האיגוד או מידע על הזרמה יזומה של ביוב לים.

7. הודעה על זיהום היס משמן או מדלק

הודעה על זיהום מי היס משמן או מדלק יכולה להגיע למחלקת חופים באחת או יותר מהדרכים האלה:

- המשרד להגנת הסביבה העביר למחלקת חופים הודעה על זיהום מי היס משמן או מדלק ולפי הצורך הוראות באשר לאופן הטיפול בזיהום.
- מי שזיהה זיהום בים או בחוף משמן או מדלק העביר על כך הודעה למחלקת חופים.

8. אישור משרד הפנים לסגירת חוף עקב זיהום מי היס משפכים או משמן או מדלק

קיבל מנהל מחלקת חופים הודעה על זיהום בים, יתקשר לנציג משרד הפנים לקבל אישור לסגירת החוף.

9. דיווח בעקבות גילוי זיהום מי היס משפכים או משמן או מדלק

- 9.1 קיבל מנהל מחלקת חופים אישור מנציג משרד הפנים לסגירת חופים בעקבות גילוי זיהום מי היס משפכים או משמן או מדלק, יודיע על כך מיד לסמנכ"ל העירייה לתפעול ולמוקד העירוני ויצוין לפניהם את הנחיות משרד הבריאות, ואם הזיהום הוא משמן ומדלק - גם את הנחיות המשרד להגנת הסביבה באשר לאופן הטיפול בזיהום.
- 9.2 המוקד העירוני ידווח לבעלי התפקידים האלה על גילוי זיהום במי היס ולפי הצורך - על סגירת חופים:
  - ראש העירייה
  - מנכ"ל העירייה
  - מנהל מינהל הבינוי והתשתית
  - מנהל אגף המים, הביוב והתיעול
  - מנהל אגף ביטחון ושירותי חירום
  - מנהל הרשות לאיכות הסביבה
  - דובר העירייה
  - איגוד ערים דן לביוב- אם הזיהום במי היס נובע משפכים
- 9.3 לפי הצורך, יודיע דובר העירייה לציבור באמצעות כלי התקשורת על סגירת החופים ויפרסם

הנחיות לסדר ציבורי נדרש.

10. סגירת החוף שנתגלה בו זיהום

לפי הוראת משרד הפנים ובאישור סמנכ"ל העירייה לתפעול תפעל מחלקת חופים לסגירת החוף שהתגלה בו זיהום. מחלקת חופים תודיע במערכת הכריזה לציבור המתרחצים על סגירת החופים. בתחנות ההצלה ייתלה דגל שחור, ובכניסה לים ולחוף יוצב שילוט המתריע עם הזיהום בים.

11. הטיפול בזיהום הים משפכים

11.1. מחלקת החופים תעשה דגימה בחוף המזוהם, בחוף שמצפון לחוף המזוהם, ובחוף שמדרום לו עד קבלת שתי דגימות רצופות תקינות.

11.2. מנהל אגף המים, הביוב והתיעול יעשה את כל הפעולות הנדרשות לאיתור התקלה שבעטיה התגלה זיהום במי הים.

11.3. אותרה התקלה, ידווח מנהל אגף המים, הביוב והתיעול על כך לסמנכ"ל העירייה לתפעול, למנהל מינהל הבינוי והתשתית, למנהל מחלקת החופים ולמוקד העירוני.

11.3.1. תקלה שמקורה במתקני איגוד ערים דן לביוב - יטפל בה האיגוד ובסיום הטיפול ידווח למוקד העירוני. המוקד העירוני יעביר את הדיווח למנהל אגף המים, הביוב והתיעול.

מנהל אגף המים, הביוב והתיעול יודא שהסתיים הטיפול של איגוד ערים דן לביוב.

11.3.2. זיהום שאין מקורו במתקני איגוד ערים דן לביוב - יטפל בו מנהל אגף המים, הביוב והתיעול בתיאום עם סמנכ"ל העירייה לתפעול.

11.4. מנהל אגף המים, הביוב והתיעול יודיע לסמנכ"ל העירייה לתפעול, למנהל מינהל הבינוי והתשתית, למנהל מחלקת החופים, למוקד העירוני ולאגוד ערים דן לביוב על סיום הטיפול בזיהום.

12. הטיפול בזיהום הים משמן או מדלק

- 12.1. מנהל מחלקת חופים ינהל את הפעולות הנדרשות לטיפול בזיהום מי הים. לפי חומרת האירוע יקים מנהל מחלקת חופים חדר מצב (חפ"ק). חדר המצב יוקם סמוך למקום האירוע- ככל האפשר במתקן עירוני, בסיוע האגף לביטחון ולשירותי חירום. בחדר המצב יהיה נציג מהרשות לאיכות הסביבה שיתאם עם המשרד להגנת הסביבה את הפעולות לטיפול בזיהום.
- 12.2. לפי הנחיות צוות הניהול של האירוע או לפי הנחיות מנהל מחלקת חופים בלבד- הכל לפי חומרת האירוע יפעלו הגופים העירוניים כמפורט להלן:
- 12.2.1. אגף רכש ולוגיסטיקה ירכוש ויספק אמצעים לטיפול באירוע: ביגוד ממוגן חד פעמי, יריעות ניילון וכיוצא באלה.
- 12.2.2. אגף שיפור פני העיר יפעל להצבת מחסומים סביב אזורים מזוהמים ויקצה משאיות וטרקטורים לסייע לפינוי הזיהום ולניקיון החוף.
- 12.2.3. אגף המים, הביוב והתיעול יפעל לשימוש בצנרת המים העירונית לשיטפת אזורים מזוהמים.
- 12.2.4. מחלקת כיבוי אש תסייע בשיטפת אזורים מזוהמים.
- 12.3. מנהל מחלקת חופים יודיע לסמנכ"ל העירייה לתפעול, למנהל הרשות לאיכות הסביבה ולמוקד העירוני על סיום הטיפול בזיהום.

13. אישור משרד הפנים לפתיחת חוף לאחר סיום הטיפול בזיהום מי הים משפכים או משמן או מדלק

הסתניים הטיפול בזיהום מי הים משפכים או משמן או מדלק, יתקשר מנהל מחלקת חופים לנציג משרד הפנים לקבל אישור לפתיחת החוף שנסגר.

14. דיווח על סיום הטיפול בזיהום מי הים משפכים או משמן או מדלק

- 14.1. קיבל מנהל מחלקת חופים אישור מנציג משרד הפנים לפתיחת החוף שנסגר, יודיע על כך מיד לסמנכ"ל העירייה לתפעול ולמוקד העירוני.
- 14.2. המוקד העירוני ידווח על פתיחת החופים לבעלי התפקידים שפורטו בסעיף 9.2.
- 14.3. לפי הצורך, יודיע דובר העירייה לציבור באמצעות כלי התקשורת על פתיחת החופים.

15. פתיחת החוף

לפי הוראת משרד הפנים ובאישור סמנכ"ל העירייה לתפעול תפעל מחלקת חופים לפתיחת החוף. מחלקת חופים תודיע לציבור המתרחצים במערכת הכריזה על חלוף סכנת הזיהום בים ובחוף. בתחנות ההצלה ייתלה דגל מתאים ויוסרו שלטי האזהרה.

גרסה

4

7

7